



Nyt fra **ASSISI-KREDSSEN**

Oktober 2007

nr. 56



INDHOLD:

Efterårsmøde	<i>side 3</i>
Vores historie	<i>side 4</i>
Den nye vej til Assisi	<i>side 9</i>
Bestyrelsen	<i>side 12</i>

ASSISI-KREDS DATOER

10. november
Efterårsmøde med Dietrich Bonhoeffer på programmet

23. februar 2008
Årsmøde i Enghave Kirke

I 2008 er der planlagt Assisi-rejser:
16. - 24. maj
1. - 8. oktober

Kontingent 2007

Pr. 1. oktober var der 85 af kredsens medlemmer, der ikke havde fået betalt kontingent for 2007 – ja, måske længere tilbage. Kontingent er 100 kr. pr. person eller 150 kr. for ægtepar / husstand.

Det koster ca. 6 kr. at skulle sende rykker ud pr. medlem, så skynd dig at betale, hvis du fortsat vil være med i Assisi-Kredsen, have "Nyt fra i Assisi-Kredsen" og deltage i rejser.



REJSEPROGRAM

for forårsrejsen
16. - 24. maj er næsten færdigt.

Er du interesseret, så henvend dig til Gunnar Bach Pedersen eller Marianne Plum for nærmere oplysninger



Dietrich Bonhoeffer (1906-45) var en tysk teolog, som huskes både for sine teologiske indsigter og for sin skæbne som henrettet af de nazistiske magthavere.

Overfor nazismen udviklede han den tanke, at i visse sammenhænge må vi som kristne handle, som om Gud ikke er til. Dvs. der er situationer, hvor man ikke kan vente på, at Gud griber ind, men hvor man selv må engagere sig.

Bonhoeffer blev i 1943 fængslet, fordi han havde forbindelse til den gruppe, som forsøgte et attentat mod Hitler. D. 9. april 1945 blev han henrettet.

Billede: *Mindetavle på muren til Matthäuskirche, Berlin, hvor Bonhoeffer blev ordineret til præst.*

EFTERÅRSMØDE

i Enghave Kirke

lørdag. d. 10. nov. 2007

kl 11 gudstjeneste,

derefter frokost

kl 13 Universitetslektor Peter Lodberg: Dietrich Bonhoeffer

kaffe

kl 15 Film: Bonhoeffer - de sidste skridt

kl 16.30 Afslutning

Mødeafgift: 75 kr inkl. frokost og kaffe

ASSISI-KREDSEN i Danmark

af Frederik Hjerrild

Den økumeniske bevægelse er en kontinuerlig og uafsluttet proces. Med den brede pensel kan man opdele den i tre faser: første fase var i begyndelsen af 1900-tallet hvor kirkeledere mødtes mere eller mindre privat for at tale med hinanden. Anden fase kan dateres til 1948 hvor de forskellige kirker organiserede samarbejdet og samtalen på officielt plan

med dannelsen af Kirkernes Verdensråd. Og tredje fase indledtes med Kirkernes Verdensråds generalforsamling i Uppsala i 1968. Denne tredje fase satte fokus på kirkens lægfolk, i særlig grad kvinderne og ungdommen, samt på kirkens sociale og politiske dimension.

Det økumeniske nybrud i tresserne - i den romersk-katolske kirke med Det andet Vatikanerkoncil 1962-65 - udmøntedes på dansk grund i den spirende kirkedagsbevægelse med "Mini-Uppsala-konferencen" i Haslev 1968 som første skridt.

Der var en voksende interesse for at rejse og møde andre kristne traditioner og kulturer, bl.a. arrangerede studentermenigheden i Århus og København en rejse til Assisi med 70 deltagere i påsken 1971, og andre enkeltpersoner og mindre grupper fulgte i årene efter.

I januar 1974 blev Assisi-Kredsen oprettet med bestyrelse, vedtægt og formålsparagraf. Blandt initiativtagerne skal særlig nævnes Ruth Lund Jensen, Hille-rød, som til sin død var kredsens sekretær, en inspirerende og samlende person som ledede mange rejser til Assisi. Og i Assisi har franciskanerpræsten Max Mizzi gennem alle årene været en nær ven af og støtte for kredsen.

Formålsparagraffen lyder: *Kredsens formål er: Med et fælleskirkeligt sigte at*



Fra bogen om økumeni i Danmark i de senere år:

”En levende mangfoldighed - Brudstykker til en økumenisk historie i Danmark 1989-2005”

Aros Forlag 2007

Trykkes her med tilladelse fra forlaget

udbrede kendskabet til Frans af Assisi. Formålet søges nået ved rejser til det franciskanske Italien samt oplysende virksomhed i form af møder og skriftudgivelser. Endvidere kan kredsen støtte unges ophold i Assisi samt støtte personer el. institutioner i Assisi, hvis formålet derved fremmes.

Assisi-Kredsen har sit udspring i praksis. Der ligger ikke en dybere målsætning bag Assisi-Kredsen's etablering, en nødvendig mission eller en påtrængende arbejdsopgave organiseret af kirken eller kirkerne. Den er dannet af og ledet af lægfolket blot med den hensigt at fejre troen sammen. På rejser opstår der et nært fællesskab alene derved at man er sammen døgnet rundt, spiser og snakker og fester sammen - og holder gudstjeneste sammen. Deltagerne kommer med forskellige forudsætninger og baggrund, alle lærer noget nyt og udfordres til at lytte til de andre og selv bidrage med indsigt og spørgsmål. Medlemsskaren, ca. 350, tæller naturligt nok flest folkekirkemedlemmer inklusive en del præster, men der er et betydeligt antal fra den romersk-katolske kirke og andre kirkesamfund - både i bestyrelse og blandt medlemmerne - som langt overstiger den almindelige procentvise størrelse af kirkerne i Danmark. Man bliver typisk medlem af kredsen efter at have deltaget i en rejse. Assisi-Kredsen er økumeni på græsrodsniveau, den har ikke nogen kirkelig status og er ikke underlagt kirkeligt tilsyn, den er en fluktuerende og autonom menighed som mødes lejlighedsvis til møder og på rejser. De ved gudstjenesterne tjenstgørende præster er selvfølgelig underlagt biskoppeligt tilsyn - enhver

form for sekterisme ligger fjernt fra sund kristentro, herunder franciskansk spiritualitet.

Assisi-Kredsen har gennem alle årene været medlem af først Det økumeniske Fællesråd, nu Danske kirkers Råd i "Mellemkirkeligt arbejdsforum". Fire gange om året udsendes bladet "Nyt fra Assisi-Kredsen" til alle medlemmer. I bladet er der meddelelser om og referater fra møder, week-ends og rejser, ofte levende og afvekslende beretninger ved forskellige rejsedeltagere. Desuden bringer bladet boganmeldelser af franciskansk litteratur.

Det konfessionelle tilhørsforhold har aldrig været et problem, snarere en berigelse til indsigt i kirkens mangfoldighed. Når Assisi-Kredsen holder møder eller week-ends eller foretager rejser til det franciskanske Italien, foregår det altid i en liturgisk ramme. Gudstjenester og morgenandagter, messer og tidebønner, finder sted i en konkret sammenhæng, afhængig af stedets tradition og stil og udtryksformer. Det smertelige problem - at kirkerne endnu ikke er nået til fuld gensidig anerkendelse af hinandens embeder og nadverpraksis - opleves intenst på en rejse eller en week-end hvor man ellers kan deles om alt, fællesskabet, venskabet, bønner, sangen, maden, vinen. For mange der første gang erfarer denne problemfyldte side af økumenien, at vi ikke korporligt kan være fælles om Kristi legeme og blod, udløser det undren eller sorg eller smerte eller protest - under alle omstændigheder medfører det en opmærksomhed på et vitalt problem

for kirkens liv og mission. Erfaringen er dog at kristne fra forskellige kirker og konfessioner har mere til fælles end det der adskiller. Om gudstjenesten finder sted i en evangelisk-luthersk eller en romersk-katolsk sammenhæng, så kan man dog være aktivt med i hele forløbet ved - i respekt for lokale regler og under hensyntagen til andres normer - at stå frem, lægge sin højre hånd på venstre skulder og modtage præstens håndspålggelse og velsignelse, for derved at tilkendegive at man er i kommunion med den øvrige menighed, men samtidig deler den universelle kirkes begrænsninger og foreløbige indsigter.

I et franciskansk perspektiv er dette et mindre problem, taget i betragtning at Frans af Assisi højst originalt indregnede ikke blot alle mennesker, men endog dyrene og elementerne, solen og månen og stjernerne, hele skabningen, som én lovsyngende menighed. Frans' *Solsangen*, Skabningernes Lovsang (nr. 17 i Salmebogen af 2002), er en økumenisk lovsang som overskrider det snævre perspektiv i den beboede verden.

H.C.Andersens fortærskede ord, *At rejse er at leve*, burde kvalificeres: *At rejse betyder at du får din egen nære virkelighed sat i perspektiv*. Ved at mødes med en anden kirkelig tradition, en anden kultur, et andet sprog, opdager man noget om livets og troens mangfoldighed. Og i det personlige møde med kristne søstre og brødre af anden observans har man en mulighed for at se et mere varieret mønster i

den kristne tro samt blive mange fordomme kvit. Fordom betyder at have en forudfattet holdning, men hvis man mødes med andre kristne og deler livet sammen, om så blot i en uge, erfarer man noget nyt om de andre - og om sig selv.

I gennem de mere end 30 år Assisi-Kredsen har eksisteret, har mange hundrede danskere deltaget i rejser til Assisi og det franciskanske Italien og erfaret den intense spiritualitet som findes der. Rejserne har ikke blot været turistrejser, men snarere en slags "rejsende retræter" - otte eller ti dage i fred og fællesskab. Det bedste sted at indlogere sig i Italien er i et kloster, hos søstre eller brødre. Hoteller ligner hinanden overalt i verden, men i et kloster kan man opleve stedet set "indefra", med lokale briller. I et kloster er der en rytme, en spiritualitet, som er der før man selv kommer og efter at man er rejst, et liv hvor man gæstfrit indbydes til at slutte sig på i det omfang man selv finder passende. Hvis man er vant til at bo på hotel under rejse, er det en vederkvægende oplevelse at bo på et værelse i et kloster. Her er intet fjernsyn, ingen kunst på væggene, ingen minibar - alt det der skal til for at dulme ensomheden for en hotelrejsende - men her er der hvad et menneske har brug for: en seng, et bord, en stol og et krucifix over sengen, og et fællesskab. Maden i et kloster er en særlig oplevelse: enkel, sund, nærende, hjemmelavet, lokal, afvekslende, med den lokale rødvin til. Det er en ren fornøjelse at leve i et kloster! Samtidig giver det indblik

i et liv som for de fleste nordboer forekommer enten en romantisk drøm eller en forfærdende forslagelse af verdens goder. Det er en generel erfaring at det der gør stærkest indtryk på danske klosterbesøgende, er søstrenes *glæde*. De kvinder (eller mænd) som vælger ordenslivet, vælger meget bevidst hvad de vil bruge deres liv til. Ved samtaler med klostrets beboere har det ofte slået nordiske besøgende så helstøbte, målrettede og glade, søstrene er. Glæde kan ikke skjules, og glæde kan ikke hykles.

Én gang årligt arrangeres en week-end for ca. 30-40 deltagere. Tidligere holdtes week-end'en på klostret Sostrup Slot, senere på Liselund ved Slagelse, i de senere år ofte i Løgumkloster. Enkelte gange er week-end'en gået til Sverige, senest til Birgitta-søstrenes kloster i Vadstena. Ud over rejser og week-ends holdes 2-3 gange om året et dagsmøde, en lørdag, altid indledt med en gudstjeneste. Foredragene på disse møder har som regel relation til kirke, økumeni eller det franciskanske univers. Som eksempel kan nævnes de ti sidst afholdte foredrag: Universitetslektor Hans Raun Iversen, *Hvor bevæger kirken sig hen? - fra det givne eller valgte fællesskab til det fluktuerende fællesskab*; Billedskærer Claus Englund, *Indblik i en billedskærers værksted*; Broder Theodor OFM Conv., *Tre måneder i Honduras' slum*; Docent Nanna Damsholt, *Den hellige Birgitta*; Sognepræst Elisabeth Lidell, *Pilgrimsrejse til Santiago de Compostela*; Rektor for Pastoralseminariet i Århus Gerhard Pedersen, *Bøn - en verden der åbner sig*; Sognepræst Eva Meile, *Den*

nye salmebog; Biji Markose fra den syrisk-ortodokse kirke, *De orientalske kirkers spiritualitet*; Sognepræst Kristian Høeg, *Den ortodokse Kirke*; Jørgen Nybo Rasmussen, *Broder Jakob den Danske*.

At danskere kan føle slægtsskab med Frans og Assisi, skyldes ikke mindst digteren Johannes Jørgensen som introducerede Frans og det franciskanske Italien for danske læsere med bøgerne *Den hellige Frans af Assisi* og *Pilgrimsbogen* i begyndelsen af 1900-tallet. Johannes Jørgensen boede i Assisi gennem mange år og blev udnævnt til æresborger i byen. På hans hus i den gade der nu er omdøbt til Via Giovanni Jørgensen, Johannes Jørgensens Gade, har byen opsat en mindeplade med et citat af digteren: "*Byens brede trappetrin og gader synes at lede mig til stjernerne ... ja, det er vejen, som fører til himlenes rige*".

Assisi er en lille by, som så mange italienske småbyer smukt beliggende op ad en bjergskråning. Dante skriver i Den guddommelige Komædie i en strofe:

*Derfor må den, som dette sted vil nævne,
ej sige Ascesi - det er for ringe -,
men Orient det rettelig bør kaldes.*
(Paradiset, XI)

Dante må have været i byen, for netop beliggenheden på en bjergskråning, i morgensolen der dukker op over Monte Subasio, ligger byen i et særligt skær. Byen er malerisk med den gamle bymur intakt og med en historie der kan aflæses i de gamle bygninger fra før kejser Augustus' tid. Således findes stadig på tor-

vet i Assisi en pragtfuld façade af et gammelt Minerva-tempel, San Francesco-basilikaen er fyldt med fresker af Giotto, Cimabue, Lorenzetti og andre gamle mestre, og byen er et mylder af pittoreske gyder og trapper og afsatser. Men det der gør Assisi til noget helt særligt, er Frans, Frans af Assisi, den hellige Frans, San Francesco. Man kan ikke sige Assisi uden at tænke Frans.

Man kan blive betaget af et sted, en by, en kultur - men interessen for Assisi, og navnet *Assisi-Kredsen*, alluderer selvfølgelig til Frans, San Francesco, *il poverello di Dio*, Guds lille fattige. Dante har i *Den guddommelige Komedie* nogle strofer om Frans og fattigdommen:

*Thi end som yngling han sin fader
trodsed*

*alt for en kvindes skyld,
for hvem man stænger
velkomstens dør,
som var det selve døden;
og for sin biskops stol et coram patre
han sig formælede med denne brud,
og dag for dag han elsked hende mere.*

...

*Men for at jeg ej mer skal tale dunkelt,
du må forstå, at Frans og Fattigdommen
er de to elskende, hvorom jeg melder.
(Paradiset, XI)*

Det er denne fattige og stærke skikkelse der stadig den dag i dag trækker mennesker til Assisi. Frans (1182-1226) levede og døde længe før reformationen, han er en del af også de protestantiske kirkers historie, og hans dybt evangeliske person har i tidens løb været af interesse langt

ud over en italiensk horisont. Frans rører ved et problem som til alle tider vil være grundproblemet for mennesker: Gud *eller* mammon. Jesus formulerede det først: *Ingen kan tjene to herrer. Han vil enten hade den ene og elske den anden eller holde sig til den ene og ringeagte den anden. I kan ikke tjene både Gud og mammon.* Spørgsmålet om enten at modtage sit liv af Guds nåde - eller besidde sit liv gennem erhvervelse, præstation, ejendom eller penge, var dengang, og er i dag måske mere end nogen sinde et afgørende problem for mange mennesker. En hollandsk teolog har benævnt Frans "en profet for vor tid".

Litteratur:

N.G. van Doornik, *Frans av Assisi - en profet for vår tid*, St. Olav Forlag, Oslo 1985

Johannes Jørgensen, *Den hellige Frans af Assisi*, Katolsk Forlag, København 1976

Johannes Jørgensen, *Pilgrimsbogen*, Katolsk Forlag, København 1980



Den nye vej til Assisi

af Birthe Pedersen

TROENS NYE VEJE: Fransk franciskaner-ægtepar har skabt ny pilgrimsrute fra Vézelay i Bourgogne til Assisi i Norditalien

Den italienske by Assisi har stolte traditioner som mål for pilgrimme og åndeligt søgende – som her, hvor tusinder af pilgrimme tidligere på året fejrede 800-året for den hellige Frans af Assisis omvendelse. Birthe Pedersen skriver fra Frankrig:

Françoise og Dominique Olislaeger havde ikke forestillet sig, at deres initiativ skulle få en sådan gennemslagskraft.

– Vi udarbejdede ruten for vores egen skyld. Vi havde ikke tænkt, at andre ville opfatte den som en ny pilgrimsrute, siger Françoise.

De første 15 pilgrimme har ikke desto mindre helt eller delvist tilbagelagt de 1500 km mellem Vézelay i Bourgogne og Assisi i Norditalien på sporet af Den



Et "højdepunkt" på ruten

"Den nye vej til Assisi" er en artikel fra Kristeligt Dagblad d. 7. september 2007.

Vi har fået lov til af både avisen og forfatteren at gengive den i Nyt fra Assisi-Kredsen.

hellige Frans af Assisi, som Françoise og Dominique Olislaeger har kortlagt. Fem andre vandrer netop nu. Og flere har vist interesse for at følge efter.

Ægteparret tilhører den franske afdeling af Den Verdslige Franciskanerorden, den internationale franciskanerordens tredje ben sammen med munke- og nonneordenerne.

– Mange er gået til Assisi et eller andet sted fra for at meditere over Den hellige Frans. Vi er de første, som har skrevet om det og samlet alle nyttige oplysninger i en slags guide, præciserer Dominique.

Det var Françoise, som fik idéen under en vandring på Compostela-ruten mellem Le Puy og Conque i Frankrig.

– Jeg følte ikke, at denne rute talte til mig. Jeg har hørt mange opleve ankomsten til Compostela som et antiklimaks, og jeg forestillede mig, at det måtte være noget ganske andet at ankomme til Assisi, som vi har besøgt mange gange. Det førte til tanken om at gå fra Frankrig til Assisi. Nogen rute fandtes ikke. Men så

måtte vi jo opfinde én, fortæller Françoise.

Udgangspunktet skulle være Vézelay, hvor det første franciskanerbroderskab i Frankrig blev grundlagt.

– Vi vidste også, at vi ville igennem Taizé, for vores broderskab har tæt kontakt til det økumeniske fællesskab i Taizé. Vi bredte et kort ud på spisebordet og trak en lige linje fra Vézelay til Assisi. Og så gik vi i gang med at finde egnede vandruter, fortæller Dominique.

Den franske del af ruten var forholdsvis nemt organiseret takket være et tætmasket netværk af afmærkede vandruter

kortlagt. I Italien viste det sig at være langt sværere.

– Over 200 km, især i Toscana omkring Siena, følger vi Via Francigena, som i det 9. århundrede var en pilgrimsrute fra Canterbury til Rom. Dele af den er blevet rehabiliteret, men den fører i dag igennem nogle af de store norditalienske byer, og vi ville gerne vandre i naturen, forklarer Dominique.

I juli 2005 satte de ud fra Vézelay med to måneder og 1500 km foran sig. Denne helt personlige pilgrimsvandring viste sig at blive en stor menneskelig og spirituel oplevelse. Helt i den franciskanske



Endemålet er San Francesco -basilikaen med Frans' grav.

ånd.

– Frans af Assisi er meget nærværende i Italien og betyder meget for italienerne. Når folk hørte, hvor vi var på vej hen, bad de os ofte om at bede for dem, når vi nåede til Den hellige Frans' grav. Når vi så gik videre, havde vi disse mennesker med i tankerne og vores egne bønner.

– Vi besøgte franske franciskanerklostre, som tilbød at holde gudstjeneste for os. Og i Suze i Frankrig løb en gammel dame hen og hentede en præst, som holdt gudstjeneste for os i et lille kapel. Vi følte os virkelig i dyb fred og i broderskab med de mennesker, vi mødte, fortæller Dominique.

I landsbyerne bankede de på enten i præstegården eller på rådhuset for at bede om overnatning, for eksempel i gymnastiksalen eller andre lokaler med en vandhane og et toilet.

Efter 63 dage nåede de frem til Assisi. Det medbragte telt havde kun været i brug tre gange. Ellers var det lykkedes at finde mere komfortable overnatningsmuligheder.

– Folk var meget villige til at finde overnatningsløsninger til os eller byde os på en bid brød.

– Da vi nåede frem til Assisi, sad vi i helt tavse i mere end en time på Den hellige Frans' grav, mens tårerne løb ned ad kinderne på os, og bare tænkte. Det var en meget stor oplevelse, fortæller Dominique.

Da Dominique og Françoise kom hjem til bondehuset med de lavendelblå skodder nær Cluny i Bourgogne, lavede de en

hjemmeside, hvor de fortalte om deres vandring. Og til deres store overraskelse begyndte henvendelserne at strømme ind fra folk, som ønskede at vandre den samme rute.

I juni udgav franciskanernes forlag en guide over ruten i cd-rom-form. 75 etaper af omkring 20 km hver er nøje beskrevet og ledsages af praktiske oplysninger om for eksempel små hoteller og Bed and Breakfast.

– Vi får også henvendelser fra beboere langs ruten, som fortæller, at de kan tage imod tre eller fire overnattende gæster, fortæller Dominique.

I Assisi har et medlem af franciskanerbroderskabet påtaget sig at tage imod pilgrimmene, når de når frem, og give dem et bevis for deres pilgrimsfærd,

– Men det er ikke nogen stor organisation. I modsætning til Compostela-ruten, som er gennemorganiseret og i nogen grad kommerciel, er vejen til Assisi endnu så ny, at man kan blive tilbudt en seng eller et måltid mad undervejs, siger Dominique.

– Frans af Assisi er meget nutidig i sit budskab om fred mellem mennesker og harmoni med naturen. Og en pilgrimsvandring, hvor man lever meget enkelt midt i den store natur, er en perfekt indgangsdør til netop dette budskab.

*Den nye pilgrimsrute fra Vézelay i Frankrig til Assisi i Italien kan findes på internettet på adressen

<http://chemins.assise.free.fr>.

BESTYRELSEN

Frederik Hjerrild, formand
Dalles Have 24, 3400 Hillerød
tlf 48 24 50 60
hjerrild@assisi-kredsen.dk

Marianne Plum, sekretær
Oliemøllegade 12,3. 2, 2100 Kbh Ø
tlf 39 29 87 40
plum@assisi-kredsen.dk

Lotte Abel, kasserer
Sandbygårdvej 31,2.tv.
2700 Brønshøj
tlf 38 28 85 56
Assisi-Kredsens giro: 225 19 49

Suzanne Scavenius Torp,
Jægersborg Alle 45, 2. mf.
2920 Charlottenlund
tlf 39 64 45 11

Gunnar Bach Pedersen
Sdr. Boulevard 114,1.tv, 1720 Kbh. V
tlf 33 25 52 92
gbp@assisi-kredsen.dk

Inge Lise Therkildsen
De Conincks Vej 20, 2840 Holte
tlf 45 41 34 33

Br. Theodor Jürgensen OFM Conv.
Frederiksborgvej 11
4000 Roskilde
46 36 77 56

Johan Petersen
Kulsviervej 95 B, 2800 Lyngby
tlf 45 83 45 93

Eva Rungwald
Løvevej 10, 2610 Rødovre
tlf 36 41 33 96

NYT FRA ASSISI-KREDSEN

redigeres af
Marianne Plum (ansv)
Gunnar Bach Pedersen